

2020-2021 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ARAS ANADOLU LİSESİ SAĞLIK BİLGİSİ VE TRAFİK KÜLTÜRÜ DERSİ HAZIRLIK SORULARI

1.Dünya Sağlık Örgütüne göre Sağlık tanımını yapınız?

Sağlık: Kişinin sadece hasta yada engelli olmaması değil beden ruhen ve sosyal olarak tam bir iyilik halidir.

2.Toplum sağlığını etkileyen çevresel etmenler nelerdir?

- Radyasyon
- Cep telefonu
- Çöpler
- Kanserojen maddeler
- Vektörler
- GDO

3. Çevresel etmenlerden vektörleri kısaca tanımlayınız?

Vektör: Enfeksiyon etkeninin bir konaktan diğerine aktaran genellikle eklem bacaklı omurgalı ve omurgasız taşıyıcı canlılara denir.

4. Sağlık hizmetleri kaç aşamada verilir. Nelerdir?

3 Aşamada verilir

- A- Koruyucu sağlık hizmetleri
- B- Tedavi edici sağlık hizmetleri
- C- Rehabilitasyon edici sağlık hizmetleri

4.Engelliliğin tanımını yapınız. Başlıca engel türleri nelerdir?

Engellilik: Bireyin vücudunda eksiklik yada kusurun olması durumudur.

5.Koruyucu sağlık hizmetlerinin yararları nelerdir?

Koruyucu sağlık hizmetleri bireyi ve toplumu bilgilendirerek hastalıklardan korunmayı amaçlar. Hastalıkları ortaya çıkmadan önce önlemek tedavi etmekten daha kolay ve ekonomiktir. Kişileri hastalanmaktan, yaralanmaktan, sakat kalmaktan ve erken ölümden korur.

6.Tedavi edici sağlık hizmetlerinin aşamalarını yazarak her bir basamak için başvurulabilecek sağlık kuruluşlarına örnek veriniz?

Birinci basamak tedavi hizmetleri: Bu hizmetler esas olarak yataksız sağlık kuruluşlarında ve koruyucu hizmetlerle bir arada, aile sağlığı merkezleri ile toplum sağlığı merkezleri, hastanelerin poliklinikleri ve muayenehanelerde bu hizmetler verilmektedir.

İkinci basamak tedavi hizmetleri: Hastaların yataklı bir sağlık kuruluşunda (hastanelerde) tedavi edilmeleridir.

Üçüncü basamak tedavi hizmetleri: Bu hizmetler genellikle kanser, verem, sinir ve ruh hastalıkları gibi özel dal hastanelerinde ve üniversite hastanelerinde verilir.

7.Bulaşıcı hastalıklar nedir?

Vücuda giren bakteri, virüs, mantar veya parazit gibi küçük organizmaların sebep olduğu hastalıklardır

8. Hasta haklarından 5 tanesini yazınız?

Hizmetten genel olarak faydalanma

Bilgilendirme ve bilgi isteme

Sağlık kuruluşunu ve personelini seçme ve değiştirme

Güvenli hizmet alma

Mahremiyet

Reddetme durdurma ve rıza

Dini vecibeleri yerine getirebilme

İnsani değerlere saygı gösterilmesi saygınlık görme ve rahatlık

Müracaat, şikayet ve dava hakkı

Ziyaretçi ve refakatçi bulundurma

9.Hastaların ve hasta yakınlarının sorumluluklarından 5 tanesini yazınız?

Hasta ve hasta yakınları, başvuru sağlık kuruluşunun kural ve uygulamalarına uymalıdır.

Hasta; sağlık, sosyal güvenlik ve kişisel bilgilerindeki değişiklikleri hastane yönetimine zamanında bildirmek durumundadır.

Hastalar basit durumlarda kendi bakımlarını yapmalı, hekimin tedavisini ve ilaçlarla ilgili tavsiyelerini dikkatle dinlemeli ve anlayamadığı yerleri hekime sormalıdır.

Tedavisiyle ilgili önerilere uyum sağlayamama durumu söz konusu ise bunu sağlık çalışanına bildirmelidir.

Hasta; yakınmalarını, daha önce geçirdiği hastalıklarını, herhangi bir tedavi görüp görmediğini, kullandığı ilaçlarla ilgili bilgilerini hekime eksiksiz söylemelidir. Tedavi, bakım ve rehabilitasyon sürecinde sağlık çalışanları ile iş birliği içinde olmalıdır.

Hasta, T.C. Sağlık Bakanlığı ve diğer sosyal güvenlik kurumlarınca belirlenen basamaklı sağlık hizmetlerine uymalıdır. Hasta, aldığı randevunun tarih ve saatine uymalı ve değişiklikleri ilgili birime bildirmelidir.

Hasta ve hasta yakınları, hastane personelinin, diğer hastaların ve ziyaretçilerin haklarına saygı göstermek mecburiyetindedir.

Hastane malzemelerine verdiği zararları karşılamak zorundadır.

Hasta, uygulanacak tedaviyi reddetmesi veya önerilere uymamasından dolayı doğacak sonuçlardan kendisi sorumludur.

Hasta ve hasta yakınları, hastane idaresinin izin verdiği hâller dışında yanında yanıcı, yakıcı, parlayıcı madde bulunduramaz ve elektrikli alet kullanamaz.

Hasta ve hasta yakınları, hastanenin ziyaretçi politikasına ve diğer kurallarına uymak zorundadır. Buna göre hastanedeki diğer hasta ve sağlık personeline fiziksel veya sözlü saldırılarda bulunmak, sigara, alkol, uyuşturucu madde kullanmak, silah vb. herhangi bir şeyi taşımak yasaktır

11.ilaç nedir. Açıklayınız?

İlaç: fizyolojik sistemleri veya patolojik durumları, alıcının yararına değiştirmek veya incelemek amacıyla kullanılan madde ya da ürünlerdir

12.Akılcı ilaç kavramını açıklayınız?

Akılcı ilaç kullanımı: hastaların klinik bulgularına göre uygun süre ve dozda, kolay ulaşılabilir şekilde, en ekonomik fiyata ilaç sağlanabilmesidir.

13.ilaç satın alırken dikkat edilmesi gerekenler nelerdir?

İlacın fiziksel görünümünü kontrol edin (renk, doku, şekil ve ambalaj)

Kullandığınız zaman aynı kokuyor ve tadı görmek için kontrol edin

Sahtecilikle ilgili herhangi bir şüpheniz varsa eczacınızı veya doktorunuzu uyarın (paketleme hatası, yan etki...)

Çok düşük bir ilaç fiyatı, sahte ilacın bir uyarısı olabilir; fiyatları karşılaştırın.

Herhangi bir ciddi ve / veya olağandışı etki yaşıyorsanız, sahte bir ilaç kullanıyor olabilirsiniz, bir doktorla konuşun

14. kişisel temizlik nedir?

Kişisel temizlik: Sağlığa zarar veren etmenlerden korunmak için yapılan öz bakım uygulamalarının tamamıdır

15. El yıkamada nelere dikkat edilmelidir açıklayınız?

El yıkama; Bol sabun ve su ile bilekler, avuç içi, parmak araları, parmak uçları ve özellikle tırnak dipleri temizlenerek yapılmalıdır. Yıkandıktan sonra ellerin nemli kalması mikroorganizmaların üremesine yol açarak mantar hastalığına neden olabilir. Bu nedenle parmak araları, avuç içi ve bilekler kâğıt havlu ya da normal bir havlu ile iyice kurulmalıdır.

16. Diş çürümesinin nedenleri nelerdir?

Yemek sonrası ağız içi, dil ve dişlerde kalan artıklar, mikroorganizmaların faaliyetlerinden dolayı çürümelere yol açar

17. Enfeksiyon, Enfeksiyon Hastalığı ve Enfeksiyon Zinciri nedir?

Enfeksiyon: Patojen bir mikroorganizmanın herhangi bir dokuda veya organda yaşaması ve çoğalmasındır

Enfeksiyon hastalığı: Mikroorganizmaların üremesi ya da salgıladığı maddelerle organ ve dokuların normal çalışmasını bozması, bunun sonucunda hastalık belirtilerinin ortaya çıkmasıdır

Enfeksiyon zinciri : Mikroorganizmaların enfeksiyon oluşturabilmesi için tamamlamak zorunda olduğu aşamalar vardır. Buna enfeksiyon zinciri adı verilir

18. Bulaşıcı hastalıkların bulaşma yolları nelerdir. 4 tanesini yazınız?

Su ve besinlerle

Solunumla

Temasla

Vektörlerle

Hayvanlarla

Cinsel yolla

19. Salgın, Endemi, Epidemik ve Pandemi nedir?

Salgın: Bulaşıcı hastalıklar bazen bir yöre, bir ülke ya da tüm dünyada birden ortaya çıkarak yayılabilir. Buna salgın adı verilir.

Endemi: Bulaşıcı hastalıkların belli bir bölgede salgın olmaksızın sık görülmesi endemi denir.

Epidem: Aynı zamanda çok sayıda bireyi etkilemesi epidemi adını alır.

Pandemi: Coğrafi bir sınırlama olmaksızın belirli bir zaman periyodundaki enfeksiyon salgınlarına ise pandemi denir.

20.Su ve besinlerle bulaşan hastalıklar nelerdir?

Tifo

Paratifo

Kolera

Amipli dizanteri

21. Aşı ve Aşılama nedir. Açıklayınız?

Aşı: Hastalığın ölü ya da direnci zayıflatılmış mikroorganizmasıyla hazırlanmış eriyiğe aşı adı verilir.

Aşılama: Bu eriyiğin vücuda verilerek bağışıklık sağlamasıdır

22. Hepatit-B, KKK (kızamık, kızamıkçık,kabakulak) aşıları hangi dönemlerde uygulanır?

Hepatit-b: doğumda, 1. Ayın sonu, 6. Ayın sonu

KKK: 12. Ayın sonu, ilkokul 1. sınıf

23. Beslenme, Yeterli ve Dengeli Beslenme nedir?

Beslenme: Büyüme, yaşamın sürdürülmesi, verimliliğin artırılması ve sağlığın korunması için besinlerin tüketilmesidir.

Yeterli ve Dengeli Beslenme: Vücudun büyümesi, yenilenmesi ve çalışması için besin öğelerinin her birinin yeterli ve dengeli miktarda, doğru zamanlarda vücuda alınarak kullanılmasına yeterli ve dengeli beslenme denir.

24. Obezite nedir?

Obezite (şişmanlık): Bedenin yağ ağırlığının, yağsız ağırlığa oranının aşırı artmasıdır